ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ

เรื่อง ประกาศแผนและแนวปฏิบัติด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กรมกิจการผู้สูงอายุ ระยะ ๔ ปี

(พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐)

โดยที่พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. ๒๕๖๒ หมวด ๓ การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ มาตรา ๔๔ ให้หน่วยงานของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว แนวทางปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์อย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง ดังต่อไปนี้ (๑) แผนการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (๒) แผนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบมติที่ประชุมคณะธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Council) ครั้งที่ ๒/๒๕๖๗ ในวันจันทร์ที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๖๗ จึงประกาศแผนและแนวปฏิบัติด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล กรมกิจการผู้สูงอายุ ระยะ ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๗ - ๒๕๗๐) มีรายละเอียดแนบท้ายประกาศนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

จึงประกาศให้ทราบและถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัดโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๗

(นางสาวแรมรุ้ง วรวัธ)

อธิบดีกรมกิจการผู้สูงอายุ

แผนและแนวปฏิบัติ

ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

กรมกิจการผู้สูงอายุ ระยะ 4 ปี

(พ.ศ. 2567 -2570)

ผู้จัดทำ กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

ส่วนที่ 1 แนวปฏิบัติในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคล กรมกิจการผู้สูงอายุ

กำหนดขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของข้อมูลส่วนบุคคลของหน่วยงานในสังกัด กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลไม่ว่าจะเป็นข้อมูลของข้าราชการ พนักงานหรือประชาชนที่มารับบริการ ซึ่งถือเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลตามพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 โดยมีหน้าที่ ที่สำคัญตามมาตรา 37 ดังนี้

(1) จัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม เพื่อป้องกันการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลงแก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ และต้องทบทวนมาตรการดังกล่าวเมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม รายละเอียดตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565

(2) ในกรณีที่ต้องให้ข้อมูลส่วนบุคคลแก่บุคคลหรือนิติบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล ต้องดำเนินการเพื่อป้องกันมิให้ผู้นั้นใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ

(3) จัดให้มีระบบการตรวจสอบเพื่อดำเนินการลบหรือทำลายข้อมูลส่วนบุคคลเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลาการเก็บรักษา หรือตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

(4) แจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงานโดยไม่ ชักช้าภายใน 72 ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ในกรณีที่การละเมิดมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อ สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้แจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย ทั้งนี้ การแจ้งดังกล่าวและข้อยกเว้นให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการในการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลยังมีหน้าที่ที่ปรากฏในมาตราอื่น เช่น

(1) การแจ้งให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบถึงรายละเอียดและวัตถุประสงค์ในการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 23

(2) การเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตามเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนดในหมวด 2 การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

(3) การจัดทำบันทึกรายการเพื่อให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลและสำนักงานสามารถตรวจสอบได้ตามมาตรา 39

(4) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ว่าจ้างหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นเป็นภาครัฐหรือเอกชน ดำเนินการเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล หน่วยงานของรัฐซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลนั้นต้องจัดให้มีข้อตกลงระหว่างผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลและผู้ประมวลผลข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดในมาตรา (4)

(5) การจัดให้มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลตามมาตรา 41 และ 42

(6) การดำเนินการตามคำขอใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดในหมวด 3 สิทธิของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล

1) ผู้ปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง

(1) ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง บุคคล หรือนิติบุคคลที่มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจเกี่ยวกับการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเผยแพร่ข้อมูลส่วนบุคคล

(2) เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง บุคคลธรรมดาที่เป็นเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ หน่วยงานในสังกัดกรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีการเก็บรวบรวม ใช้ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล

(3) สำนักงาน หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

3) การจัดทำมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่ำ

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยขั้นต่ำ เพื่อป้องกันการสูญหายเข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล โดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ โดยมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยดังกล่าว อย่างน้อยต้องมีการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ครอบคลุมการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล ไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบเอกสารหรือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ หรือรูปแบบอื่นใดก็ตาม

(2) ต้องประกอบด้วยมาตรการเชิงองค์กร (Organizational measures) และมาตรการเชิงเทคนิค (technical measures) ที่เหมาะสม ซึ่งอาจรวมถึงมาตรการทางกายภาพ (physical measures) ที่จำเป็นด้วย โดยคำนึงถึงระดับความเสี่ยงตามลักษณะและวัตถุประสงค์ของการเก็บรวบรวม ใช้ และเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลตลอดจนโอกาสเกิดและผลกระทบจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(3) ต้องคำนึงถึงการดำเนินการเกี่ยวกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ตั้งแต่

- การระบุความเสี่ยงที่สำคัญที่อาจจะเกิดขึ้นกับทรัพย์สินสารสนเทศที่สำคัญ
- การป้องกันความเสี่ยงที่สำคัญที่อาจจะเกิดขึ้น
- การตรวจสอบและเฝ้าระวังภัยคุกคามและเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล
- การเผชิญเหตุเมื่อมีการตรวจพบภัยคุกคามและเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล
- การรักษาและฟื้นฟูความเสียหายที่เกิดจากภัยคุกคามหรือเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(4) ต้องคำนึงถึงความสามารถในการธำรงไว้ซึ่งความลับ (confidentiality) ความถูกต้องครบถ้วน (integrity) และสภาพพร้อมใช้งาน (availability) ของข้อมูลส่วนบุคคลไว้ได้อย่างเหมาะสมตามระดับความเสี่ยง

(5) สำหรับข้อมูลส่วนบุคคลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ มาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยจะต้องครอบคลุม ส่วนประกอบต่าง ๆ ของระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง และควรประกอบด้วยมาตรการป้องกันหลายชั้นลดความเสี่ยงในกรณีที่บางมาตรการมีข้อจำกัดในการป้องกันความมั่นคงปลอดภัยในบางสถานการณ์

(6) มาตรการในส่วนที่เกี่ยวกับการเข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข ลบ หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลอย่างน้อยต้องประกอบด้วยการดำเนินการดังต่อไปนี้อย่างเหมาะสมตามระดับความเสี่ยงการควบคุมการเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลและส่วนประกอบของระบบสารสนเทศ (access control) ที่มีการพิสูจน์และยืนยันตัวตนและการอนุญาตหรือการกำหนดสิทธิในการเข้าถึงและใช้งานที่เหมาะสม

- การบริหารจัดการการเข้าถึงของผู้ใช้งาน (user access management) ที่เหมาะสม
- การกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ใช้งาน (user responsibilities)
- การจัดให้มีวิธีการเพื่อให้สามารถตรวจสอบย้อนหลัง (audit trails) ที่เหมาะสม

(7) สร้างเสริมความตระหนักรู้ด้านการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความมั่นคงปลอดภัย (privacy and security awareness)

(8) ทบทวนมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เมื่อมีความจำเป็นหรือเมื่อเทคโนโลยีเปลี่ยนแปลงไปหรือเมื่อมีเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้มีประสิทธิภาพในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่เหมาะสม

3) การปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลสำหรับหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล

"การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล " หมายความว่า การละเมิดมาตรการรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่ทำให้เกิดการสูญหาย เข้าถึง ใช้ เปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยปราศจากอำนาจหรือโดยมิชอบ ไม่ว่าจะเกิดจากเจตนา ความจงใจ ความประมาทเลินเล่อ การกระทำโดยปราศจากอำนาจ หรือโดยมิชอบ การกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ข้อผิดพลาดบกพร่อง หรืออุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นใด

เมื่อหน่วยงานซึ่งเป็นผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้รับแจ้งข้อมูลในเบื้องต้นจากผู้ใด ไม่ว่าโดยทางวาจา

เป็นหนังสือ หรือวิธีการอื่นทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลทราบเอง ว่ามีหรือน่าจะมีเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลต้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) ประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลดังกล่าว และตรวจสอบข้อเท็จจริงในเบื้องต้นโดยไม่ชักช้าว่ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือไม่ รวมทั้งประเมินความเสี่ยงที่การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวจะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(2) หากระหว่างการตรวจสอบข้อเท็จจริง พบว่ามีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้ดำเนินการป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเพื่อให้การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลสิ้นสุดหรือไม่ให้การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลส่งผลกระทบเพิ่มเติมโดยทันที เท่าที่จะสามารถกระทำได้

(3) หากมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลจริง ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคล แจ้งเหตุละเมิดแก่สำนักงานโดยไม่ชักช้าภายใน ๗๒ ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุเท่าที่จะสามารถกระการกระทำได้ เว้นแต่การละเมิดดังกล่าวไม่มีความเสี่ยงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล

(4) ในกรณีที่การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้ผู้ควบคุมข้ออมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการณ์ละเมิดให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลทราบพร้อมกับแนวทางการเยียวยาโดยไม่ชักช้าด้วย

(5) ดำเนินการตามมาตรการที่จำเป็นและเหมาะสมเพื่อระงับ ตอบสนอง แก้ไข หรือฟื้นฟูสภาพจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าว รวมทั้งป้องกันและลดผลกระทบจากการเกิดเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลในลักษณะเดียวกันในอนาคต

4) การแจ้งเหตุการณ์ละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

การแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลแก่สำนักงาน สามารถแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือแจ้งทางอีเมล saraban@pdpc.or.th โดยต้องระบุสาระสำคัญเท่าที่จะสามารถกระทำได้ ดังต่อไปนี้

(1) ข้อมูลโดยสังเขปเท่าที่จะสามารถระบุได้เกี่ยวกับลักษณะและประเภทของการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลโดยอาจบรรยายถึงลักษณะและจำนวนเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลหรือลักษณะและจำนวนรายการ (records) ของข้อมูลส่วนบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการละเมิด

(3) ชื่อ สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในกรณีที่มีเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล หรือชื่อ สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงานและให้ข้อมูลเพิ่มเติม

(4) ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(5) ข้อมูลเกี่ยวกับมาตรการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือจะใช้เพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล หรือเยียวยาความเสียหาย โดยอาจใช้มาตรการทางบุคลากร กระบวนการหรือเทคโนโลยีหรือมาตรการอื่นใดที่จำเป็นและเหมาะสม

ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลอาจขอให้สำนักงานพิจารณายกเว้นความผิดจากการแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูล ส่วนบุคคลล่าช้ากว่า 72 ชั่วโมงนับแต่ทราบเหตุได้ โดยให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลชี้แจงเหตุผล ความจำเป็นและรายละเอียดที่เกี่ยวข้องเพื่อแสดงให้เห็นว่ามีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ แต่จะต้องแจ้งแก่สำนักงานโดยเร็ว ไม่เกิน 15 วันนับแต่ทราบเหตุ

หากผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลได้ตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่า การละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลดังกล่าวมีความเสี่ยงสูงที่จะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ให้ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลแจ้งเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลพร้อมสาระสำคัญดังต่อไปนี้ให้เจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลที่ได้รับผลกระทบทราบเท่าที่จะสามารถกระทำได้โดยไม่ชักช้า

(1) ข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับลักษณะของการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

(2) ชื่อ สถานที่ติดต่อ และวิธีการติดต่อของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลหรือบุคคลที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลมอบหมายให้ทำหน้าที่ประสานงาน

(3) ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคลจากเหตุการละเมิด

(4) แนวทางการเยียวยาความเสียหายของเจ้าของข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลโดยสังเขปเกี่ยวกับมาตรการที่ผู้ควบคุมข้อมูลส่วนบุคคลใช้หรือจะใช้เพื่อป้องกัน ระงับ หรือแก้ไขเหตุการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนที่ 2 แผนรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์

1.หลักการและเหตุผล

แผนรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นไป ตามมาตรา 44 แห่ง พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 ที่กำหนดให้หน่วยงาน ของรัฐ หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแล และหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศจัดทำประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของแต่ละหน่วยงานให้สอดคล้องกับนโยบายและแผนว่าด้วยการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์โดยเร็ว ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยเรื่อง

1 แผนการตรวจสอบและประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยผู้ตรวจประเมินผู้ตรวจสอบภายใน หรือผู้ตรวจสอบอิสระจากภายนอก อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

2 แผนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ เพื่อดำเนินการตาม พรบ. การรักษาความมั่นคงทางไซเบอร์ พ.ศ. 2562 มาตรา 44 กรมกิจการผู้สูงอายุจึงได้จัดทำแผนรับมือภัยคุมคามทางไซเบอร์ขึ้นเพื่อรับมือกับภัยคุมคามทางไซเบอร์ในปัจจุบันและอนาคต โดยให้ควบคุมถึงการดำเนินการ มาตรการการป้องกัน (Protect) การตรวจจับ (Detect) การตอบสนอง (Respond) และการคืนสภาพ (Recover)

2.วัตถุประสงค์

1. เพื่อใช้เป็นแผนในการรับมือเหตุภัยคุมคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

2. เพื่อกำหนดกระบวนการในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ ติดตาม และแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

3. เพื่อกำหนดขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการรายงานเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. ขอบเขต

แผนรับมือฯ ฉบับนี้ใช้รับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นต่อระบบสารสนเทศ และข้อมูลดิจิทัลกรมกิจการผู้สูงอายุ รวมถึงบุคคลหรืออุปกรณ์ใดๆ ซึ่งเข้าถึงระบบสารสนเทศ และข้อมูลดิจิทัลดังกล่าว

4. หน้าที่การทบทวนแผน

กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมกิจการผู้สูงอายุ มีหน้าที่ทบทวนและขออนุมัติแผนรับมือฯ ฉบับนี้ถึง ผู้บริหารสูงสุดหรือผู้ที่รับมอบอำนาจหน่วยงานของท่าน

5. หน้าที่ในการดำเนินการตามแผน

หน่วยงานภายใต้กรมกิจการผู้สูงอายุ อาทิ กอง กลุ่ม ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และศูนย์การเรียนฝึกอบรมด้านผู้สูงอายุจังหวัดชลบุรี มีหน้าที่เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการ ตามแผนรับมือฯ ฉบับนี้ โดยมีหน่วยงานสนับสนุน คือกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

6. รายละเอียดการบังคับใช้เอกสาร

หน่วยงานจะต้องระบุรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร ดังต่อไปนี้

6.1. รายละเอียดการอนุมัติเอกสาร(Document control and review)

ผู้จัดทำเอกสาร	
ชื่อ นางสาวพรนิภา อ่อนเกิด **ตำแหน่ง** ผู้อำนวยการกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ **วันที่**	**ลงชื่อ** ..... ( )
ผู้ตรวจทานเอกสาร	
ชื่อ นางสาวพีรญา นพรัตน์ **ตำแหน่ง** ผู้อำนวยการกองยุทธสตร์และแผนงาน **วันที่**	**ลงชื่อ** ..... ( )
ผู้อนุมัติเอกสาร	
ชื่อ นางพรนิภา มาสิลีรังสี **ตำแหน่ง** ผู้บริหารเทคโนโลยีสารสนเทศระดับสูง ของกรมกิจการผู้สูงอายุ **วันที่**	**ลงชื่อ** ..... ( )

6.2. การเปลี่ยนแปลงเอกสาร (Version control)

รุ่น (Version)	รายละเอียดการแก้ไข	ผู้อนุมัติ (Approved by)	วันที่อนุมัติ (Date of Approval)
01	เอกสารฉบับแรก	นางพรนิภา มาสิลีรังสี	

7.เอกสารและกรอบมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

7.1 นโยบายและแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ของกรมกิจการผู้สูงอายุ

1 นโยบายธรรมาภิบาลข้อมูลและแนวปฏิบัติของกรมกิจการผู้สูงอายุ

2 นโยบายการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกรมกิจการผู้สูงอายุ

3 ประกาศกรมกิจการผู้สูงอายุ เรื่องนโยบายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

7.2 กฎหมาย อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

1. พรบ. ว่าด้วยการกระทำความผิดคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
2. พรบ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562
3. พรบ. ข้อมูลข่าวสารขของอราชการ พ.ศ. 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

8. นิยาม

เหตุการณ์ (Event) หมายความว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากการเฝ้าระวังสังเกตการณ์ (observable occurrence) ในระบบ เครือข่าย สภาพแวดล้อม กระบวนการ ลำดับการดำเนินการ หรือบุคลากร เหตุการณ์อาจมีหรือไม่มีลักษณะที่ส่งผลเชิงลบก็ได้

เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber incident) หมายความว่า เหตุการณ์ที่มีผลเชิงลบที่เกิดจากการ กระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงๆ ประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตราย ที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cyber threat) หมายความว่า การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมี ชอบโดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะ ก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ หมายความว่า เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ปรากฏต่อระบบสารสนเทศ และเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศตามมาตรา 49 ซึ่งคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติได้กำหนดลักษณะของภัยคุกคามทางไซเบอร์ไว้ตามมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562

9. บทบาทหน้าที่และโครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

9.1. ผู้รับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ภายในหน่วยงาน

ลำดับ	ชื่อ – นามสกุล	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
1	กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	08:00 – 17:00 น.	026424337 ต่อ 306	รับแจ้งเหตุ	หน่วยงานภายในกรม

9.2. โครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber incident Response Team : CIRT)

กรมกิจการผู้สูงอายุใช้โมเดลโครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ในลักษณะ แบบรวมศูนย์ (Centralize) โดยหน่วยงานภายใต้กรมกิจการผู้สูงอายุระบุรายชื่อของกอง กลุ่ม ที่มีความเกี่ยวข้องกับการรับมือเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พร้อมทั้งโครงสร้างทีมรับมือฯ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
1	ผู้บริหารข้อมูลระดับสูงของกรมกิจการผู้สูงอายุ	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 223 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : pornnipa.m@dop.mail.go.th	หัวหน้าทีมรับมือฯ (Team manager)	ทำหน้าที่สื่อสารกับผู้บริหารของหน่วยงาน
2	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 312 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : pheeraya.n@dop.mail.go.th	รองหัวหน้าทีมรับมือฯ (Deputy team manager)	ทำหน้าที่แทนกรณีหัวหน้าทีมรับมือฯ ไม่อยู่/ไม่สามารถปฏิบัติงานได้

3	เจ้าหน้าที่กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 02-6424337 ต่อ 306 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : ictdop.dop.mail.go.th	เจ้าหน้าที่รับมือฯ (Incident lead)	ทำหน้าที่ช่วยเหลือ [กรมกิจการผู้สูงอายุ] ให้สามารถควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ได้
4	เจ้าหน้าที่กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 306 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : ictdop.dop.mail.go.th	เจ้าหน้าที่เทคนิค (Technical lead)	ทำหน้าที่ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางที่เหมาะสมในการควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์

ทั้งนี้ นอกจากทีมรับมือฯ ดังกล่าวข้างต้น ให้มีบุคคลดังต่อไปนี้ทำหน้าที่สนับสนุนการดำเนินการของแผนรับมือฯ ฉบับนี้ ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน้าที่	ความรับผิดชอบ
1	กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 306 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : ictdop.dop.mail.go.th	เจ้าหน้าที่จาก [กรมกิจการผู้สูงอายุ]	ทำหน้าที่ควบคุมผลกระทบจากภัยคุกคามทางไซเบอร์
2	กลุ่มกฎหมาย สำนักงานเลขานุการกรม	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 213/441 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email : saraban@dop.mail.go.th	เจ้าหน้าที่ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance)	ทำหหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับกฎหมาย แจ้งความดำเนินคดีของกรม

3	ผู้ให้บริการภายนอก	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email: ictdop.dop.mail.go.th	ผู้ทดสอบเจาะระบบ	ทำหน้าที่ตาม [อำนาจหน้าที่ ข้อ 7 และ 8 ของคณะธรรมาภิบาลข้อมูลกรมกิจการผู้สูงอายุ]
4	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานเลขานุการกรม	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 213/441 เบอร์โทรศัพท์มือถือ Email:	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย	ทำหน้าที่ตาม [-] เจ้าหน้าที่ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย (Compliance)
5	ผู้อำนวยการกอง ยุทธศาสตร์และแผนงาน	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 0 2642 4337 ต่อ 312 เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email:pheeraya.n@dop.mail.go.th	ผู้บริหารจัดการความเสี่ยง	ทำหน้าที่ตาม [นโยบาย หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานของท่าน]
6	กลุ่มสื่อสารองค์กร	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : เบอร์โทรศัพท์มือถือ : Email: olderpersons60@gmail.com	ผู้รับผิดชอบด้านสื่อสารองค์กร	ทำหน้าที่ตาม [นโยบาย หรือคำสั่งที่เกี่ยวข้องของหน่วยงานของท่าน]

9.3. หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลติดต่อสื่อสารของหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.), หน่วยงานกำกับดูแล (Regulator), THAI – CERT และผู้ให้บริการภายนอกของหน่วยงาน เช่น หน่วยงานผู้ให้บริการด้านการตรวจสอบพิสูจน์หลักฐานทางดิจิทัล (Digital Forensic Investigator) เป็นต้น

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ช่องทางการติดต่อสื่อสาร	หน่วยงาน	ความเกี่ยวข้อง
1	ศูนย์แจ้งเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์	**โทรศัพท์** : 02 1426888 (ติดต่อเวลาทำการ) **โทรสาร** : 02 143 7593 **Email** : แจ้งเหตุภัยคุกคามไซเบอร์ : thaicert@ncsa.or.th **ศูนย์แจ้งเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์**: โทรศัพท์ 02 114 3531 (24 ชั่วโมง)	สำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.)	ศูนย์แจ้งเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์
2	ตำรวจไซเบอร์	โทร 02 504 4850 จันทร์ - ศุกร์ : 08:30 - 16:30 ปรึกษาคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยี สายด่วน 1441 ตลอด 24 ชั่วโมง แจ้งความออนไลน์ได้ที่ www.thaipoliceonline.go.th	กองบัญชาการตำรวจสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี (ตำรวจไซเบอร์)	ตำรวจไซเบอร์
3	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กระทรวง พม.	เบอร์โทรศัพท์ภายใน : 022029010 Email : ictc@m-society.go.th https://ictc.m-society.go.th/	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	หน่วยงานกำกับดูแล

9.4. โครงสร้างการรายงานเหตุการณ์ (Incident Reporting Structure)

เพื่อให้การดำเนินการรับมือเหตุภัยคุมคามทางไซเบอร์ สามารถนำไปปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงควรจัดทำแผนผังโครงสร้างการรายงานเหตุการณ์ (Incident Reporting Structure) ของบุคลากรภายในทีมรับมือฯ ผู้บริหารหน่วยงาน หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงานรับแจ้งเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามกฎหมาย และหน่วยงานภายนอก โดยแต่ละตำแหน่งจะต้องร่วมมือ ติดตาม ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนดไว้

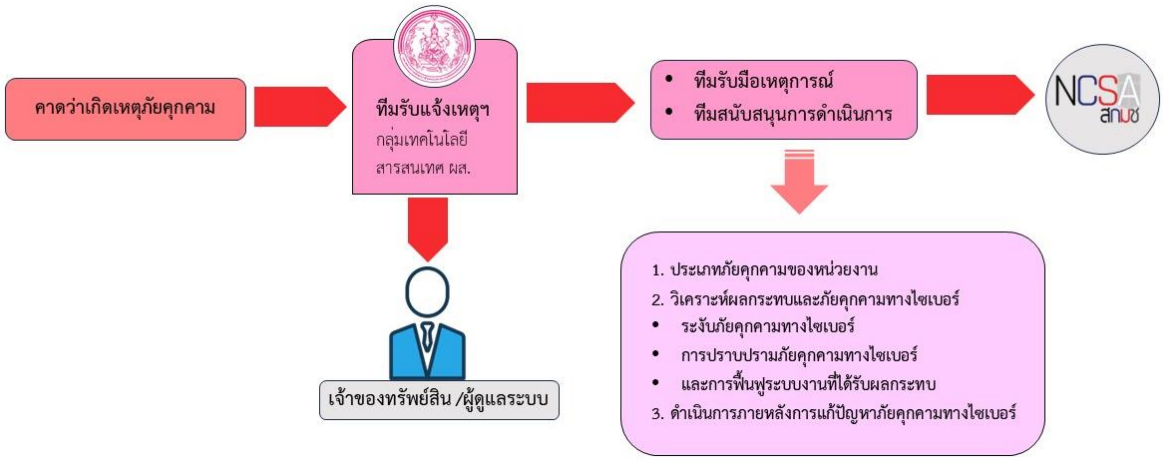

10. ขั้นตอนการรับมือ

แผนรับมือฯ ฉบับนี้ ประกอบด้วยขั้นตอนการรับมือเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามข้อ 19.1 ในประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง ประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ พ.ศ.2564, ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติเรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ.2564 และประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ พ.ศ.2566 รวมถึง นโยบายและแนวปฏิบัติด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงาน ดังนี้

10.1 ขั้นการเตรียมการ (preparation)

กรมกิจการผู้สูงอายุดำเนินมาตรการเพื่อเตรียมการและป้องกันการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ (preparation) เป็นสิ่งที่จะต้องทำในระยะเริ่มต้น เพื่อเตรียมความพร้อมเมื่อต้องเผชิญเหตุ ได้แก่ การจัดเตรียมข้อมูลให้พร้อมการจัดตั้งและฝึกอบรมบุคลากรหรือทีมงาน การจัดหาเครื่องมือและทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็น การตั้งค่าระบบต่าง ๆ ให้ปลอดภัย การจัดทำนโยบาย แผนงาน และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมถึง การสร้างเครือข่ายความร่วมมือโดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. กำหนดโครงสร้างทีมรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Incident Response Team: CIRT) รายละเอียดปรากฏตามข้อ 9.2

2. กำหนดโครงสร้างการรายงานเหตุการณ์ (Incident Reporting Structure) รายละเอียดปรากฏตามข้อ 9.4

3. กำหนดเกณฑ์และขั้นตอนในการเรียกใช้งาน (Activate) การตอบสนองต่อเหตุการณ์และ CIRT

4. จัดเตรียมข้อมูลและอุปกรณ์ รวมถึงช่องทางในการติดต่อสื่อสารที่จำเป็น เช่น ข้อมูลการติดต่อและอุปรกรณ์ติดต่อสื่อสารของบุคลากร, กลไกรายงานเหตุการณ์, ห้องประชุม War room เป็นต้น

5. จัดเตรียมอุปกรณ์, ซอฟต์แวร์ และแหล่งข้อมูลสำหรับวิเคราะห์เหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์

6. จัดให้มีการประเมินความเสี่ยงด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงาน (Risk Assessment)

1. จัดทำแผนผังโครงสร้างขั้นตอนการรับมือฯ ของหน่วยงาน โดยหน่วยงานอาจดูตัวอย่างการจัดทำแผนผังโครงสร้างขั้นตอนการรับมือฯ ได้ (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 1)

นอกจากนี้ หน่วยงานควรพิจารณาการดำเนินการตามเอกสารแนบท้าย 2 ตารางที่ 2.1 ในประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปรามและระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. 2564 เพิ่มเติม

10.2 ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Detection and Analysis)

กรมกิจการผู้สูงอายุดำเนินการในการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้หน่วยงานสามารถบรรเทาความเสี่ยงที่ยังคงเหลืออยู่ และสามารถแจ้งเตือนได้อย่างทันท่วงทีเมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

10.2.1 วิธีการตรวจจับภัยคุกคามทางไซเบอร์

เครื่องมือและอุปกรณ์เฝ้าระวังด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ประกอบด้วย

- Firewall ระบบรักษาความปลอดภัยไซเบอร์ ของเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่สามารถควบคุมคัดกรองข้อมูลที่รับส่งข้อมูลได้

- IPS ระบบที่ทำหน้าที่ตรวจจับและป้องกันการโจมตีโดยเฉพาะที่เกิดขึ้นในระบบเครือข่าย โดยระบบประเภทนี้จะตรวจจับได้เฉพาะสิ่งที่ตรงกับวิธีการโจมตีที่ระบบรู้จัก

- Centralized Log Management ระบบจัดเก็บและบริหาจัดการข้อมูล Log File แบบศูนย์กลาง

10.2.2 ประเภทภัยคุกคามของหน่วยงาน

การจำแนกประเภทภัยคุกคามของหน่วยงาน

ประเภท	ความหมาย
Malicious Code (โปรแกรมไม่พึงประสงค์)	มัลแวร์ (Malware), Virus, Worm, Trojan, Ransomware, และ Spyware ต่างๆ ซึ่งเป็นโปรแกรมที่มีการทำงานที่มุ่งประสงค์ร้ายต่อคอมพิวเตอร์ หรือระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์
Intrusion Attempts, Intrusions (ความพยายามบุกรุกเข้าระบบ)	Login Attempt, Connection Attempt, Bryte-force เป็นการดำเนินการเพื่อจะควบคุมหรือทำให้เกิดความขัดข้องกับบริการของระบบ
Availability (ความพร้อมใช้ของระบบ)	การถูกโจมตีความพร้อมใช้งานของระบบ เช่น DDoS (Denial of Service), Open DNS Resolver, Flood ทำให้เกิดความล่าในการบริการ จนถึงทำให้ระบบไม่สามารถทำงานได้
Phishing (กาหลอกลวงโดยใช้อีเมลหรือหน้าเว็บไซต์ปลอดเพื่อให้ได้ซึ่งข้อมูล)	การถูกสร้างหน้าเว็บไซต์ปลอม (Web Phishing) หรือหลอกลวงเพื่อให้ได้ข้อมูลผ่านทางอีเมล์
Web Defacement	การถูกปรับเปลี่ยนหน้าเว็บไซต์
SEO attack	เว็บไซต์ถูกโจมตี ด้วยการฝั่งสคริปต์โฆษณาเว็บไซต์
Vulnerability	ช่องโหว่ของระบบหรือจุดอ่อนของระบบบริหารจัดการเว็บไซต์
Abuse	การละเมิดการใช้งานเครือข่าย เช่น Spam, Copyright

การจำแนกภัยคุกคามตามประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปรามและระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. 2564

หมวดหมู่*	คำอธิบาย
หมวดหมู่ที่ 2	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
หมวดหมู่ที่ 3	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงาน (Non-Compliance Activity)
หมวดหมู่ที่ 4	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
หมวดหมู่ที่ 5	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ 6	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ 7	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
หมวดหมู่ที่ 8	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)

10.2.3 การวิเคราะห์ผลกระทบและภัยคุกคามทางไซเบอร์

เพื่อรับมือกับภัยคุกคามทางไซเบอร์อย่างทันท่วงทีได้มีแนวทางในการวิเคราะห์ผลกระทบ และระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์โดยพิจารณาจากปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งผลกระทบต่อการทำงานของระบบ ผลกระทบต่อข้อมูลและความสำคัญในการกู้คืน

ระดับผลกระทบต่อการดำเนินงาน (การเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ)

ระดับผลกระทบ	**หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับของผลกระทบ**
None	ไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินงาน
Low	ส่งผลให้การปฏิบัติงานตามภารกิจหลักมีความล่าช้า แต่ยังสามารถดำเนินงานต่อได้
Medium	ส่งผลให้งานตามภารกิจไม่สามารถดำเนินการได้บางส่วน
High	ส่งผลให้งานตามภารกิจหลักหยุดชะงัก

ระดับผลกระทบต่อข้อมูล

ระดับผลกระทบ	หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับของผลกระทบ
None	ไม่มีข้อมูลรั่วไหล ถูกเปลี่ยนแปลง ทำลาย หรือเข้าถึง โดยที่ไม่ได้รับอนุญาต
Confidentiality Breach	การละเมิดความลับของข้อมูลส่วนบุคคลที่มีการข้าถึง หรือเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคล
Integrity Breach	การละเมิดความถูกต้องครบถ้วนของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไขข้อมูลส่วนบุคคลให้ไม่ถูกต้อง ไม่สมบูรณ์ หรือไม่ครบถ้วน
Availability Breach	การละเมิดความพร้อมใช้งานของข้อมูลส่วนบุคคลซึ่งทำให้ไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลส่วนบุคคลได้ หรือมีการทำลายข้อมูลส่วนบุคคล ทำให้ข้อมูลส่วนบุคคลไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานได้ตามปกติ

ระดับความสามารถในการกู้คืน

ระดับผลกระทบ	หลักเกณฑ์การพิจารณาระดับของผลกระทบ
Regular	เวลาในการกู้คืนสามารถคาดการณ์ได้ โดยใช้ทรัพยากรที่มี
Supplemented	เวลาในการกู้คืนสามารถคาดการณ์ได้ แต่ต่องมีการจัดหาทรัพยากรเพิ่ม
Extended	เวลาในการกู้คืนไม่สามารถคาดการณ์ได้ ต้องใช้ทรัพยากรและความช่วยเหลือจากภายนอก
Not Recoverable	การกู้คือไม่สามารถคาดการณ์ ใช้การสถานการณ์ที่ข้อมูลได้รั่วไหลสู่สาธารณะ แล้วเป็นต้น ให้ใช้วิธีการติดตามและจำกัดการแพร่กระจายรวมถึงการเยียวยาผลกระทบ

10.3 ขั้นการระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ การปราบปรามภัยคุกคามทางไซเบอร์ และการฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ (containment, eradication, and recovery)

เมื่อมีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้นหรือหน่วยงานได้รับแจ้งเตือนการถูกคุกคามทางไซเบอร์หน่วยงานมีแผนดำเนินการเพื่อระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ การปราบปรามภัยคุกคาม ทางไซเบอร์และการฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ โดยควรกำหนดให้สอดคล้องกับความรุนแรงและระดับของภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับจนกระทั่งสามารถกู้คืนทรัพย์สินสำคัญทางสารสนเทศให้กลับมาดำเนินงานหรือให้บริการได้ตามปกติ ซึ่ง การดำเนินการในขั้นตอนนี้อาจจะต้องกระทำควบคู่ไปกับการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ อาจมีการลุกลามหรือทวีความรุนแรงมากขึ้นเพื่อให้การระงับและการปราบปรามภัยคุกคามทางไซเบอร์ ตลอดจนการฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบจากการเกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ปิดระบบ ตัดการเชื่อมต่อทางเครือข่ายทั้งหมด ทั้งนี้ อาจมีการยกเว้นการเชื่อมต่อเฉพาะอุปกรณ์ที่จำเป็นเพื่อ จำกัดขอบเขต (Containment) ผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

2. เก็บรักษาหลักฐาน (Preservation of Evidence) ก่อนเริ่มกระบวนการกู้คืนซึ่งรวมถึงการได้มาของบันทึกการยึดหลักฐานคอมพิวเตอร์ที่ได้มา หรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอบสวน

3. ดำเนินการสอบสวน (Investigate) สาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์ โดยการนำหลักฐานทั้งหมดของระบบมาวิเคราะห์ตามหลักการ เพื่อหาสาเหตุและช่องทางที่ผู้บุกรุกได้เข้ามาในระบบและกำจัดสาเหตุที่ทำให้เกิด Incident และผลกระทบ ดังนี้

- ปิดช่องโหว่ของระบบและดำเนินการยกเลิก User Account ที่ผู้บุกรุกขู่ระบบ
- แจ้งให้ผู้ใช้งานเปลี่ยนรหัสผ่าน
- ลบโปรแกรมประเภท Backdoor ออกจากระบบ
- ใช้ข้อมูล Indicator of Compromise (IOC) ในการสแกนหา Malware หรือร่องรอยอื่นๆ ในระบบที่ยังหลงเหลือของผู้บุกรุกเพื่อดำเนินการกำจัดให้ออกจากระบบทั้งหมด

4. เรียกใช้งานกระบวนการกู้คืน (Recovery Process)

หลังจากดำเนินการควบคุมความเสียหาย กำจัดสาเหตุของภัยคุกคามเสร็จเรียบร้อยแล้ว จะเข้าสู่กระบวนกาฟื้นฟูระบบให้เข้าสู่สภาวะการทำงานปกติ โดยในขั้นตอนนี้สิ่งที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง และควรเตรียมการล่วงหน้าในเรื่องดังต่อไปนี้

- การ Restore Operating of System หรือ Application Software ต่างๆ จาก Master Image ที่ปลอดภัย
- การ Restore ข้อมูลกลับเข้าระบบจาก Back Up Storage

5. ดำเนินการตามระเบียบวิธีการมีส่วนร่วม (Engagement Protocols) กับบุคคลภายนอกหรือแนวปฏิบัติการบริหารจัดการบุคคลภายนอก ซึ่งรวมถึงรายละเอียดการติดต่อ ตัวอย่างเช่น ผู้ให้บริการด้านนิติวิทยาศาสตร์/การกู้คืนและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อดำเนินคดี

นอกจากนี้ หน่วยงานควรพิจารณาดำเนินการตามเอกสารแนบท้าย 2 ตารางที่ 2.3 ในประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปรามและระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. 2564 เพิ่มเติม

10.4. ขั้นการดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-Incident activity)

การดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องภายหลังการแก้ไขปัญหาไซเบอร์นั้น ให้จัดทำข้อกำหนดขั้นตอนวิธีปฏิบัติที่เกี่ยวข้องให้มีวิธีที่ชัดเจน ซึ่งการปฏิบัติมาตรการดังกล่าวเพื่อให้สามารถเรียนรู้จากเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ผ่านมา และหาแนวทางเพื่อแก้ไขจุดบกพร่องและพัฒนาแนวทางการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ต่อไปในอนาคต โดยให้มีการประชุมหารือเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความคิดเห็นในการนำไปพัฒนาและปรับปรุงแนวทางในการรับมือและตอบสนองภัยคุกคามทางไซเบอร์ รวมทั้งการใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาในการปรับปรุง

นอกจากนี้ต้องเก็บรักษาข้อมูลและพยานหลักฐานที่จำเป็น เพื่อใช้ในกระบวนการนิติวิทยาศาสตร์หรือใช้ในการร้องทุกข์หรือดำเนินคดี เนื่องจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เกิดขึ้นนั้น อาจเข้าลักษณะเป็น 12 ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือ พรบ.ว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2560 และที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการเก็บข้อมูลบางประเภทนั้นอาจจำเป็นต้องดำเนินการตั้งแต่เมื่อมีการตรวจพบว่ามีภัยคุกคามทางไซเบอร์เกิดขึ้น เนื่องจากข้อมูลอาจสูญหายไปในระหว่างที่ต้องระงับเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์นั้น หรืออาจถูกลบหรือทำลาย โดยผู้โจมตีเมื่อมีการเก็บรวบรวมข้อมูลและหลักฐานที่จำเป็นแล้ว ให้นำข้อมูลและหลักฐานที่รวบรวมได้ มาใช้ในการจัดทำบันทึกข้อมูลสถิติภัยคุกคามทางไซเบอร์ โดยอาจทำเป็นรายวันหรือรายเดือน เพื่อเสนอต่อผู้ที่มีหน้าที่ดูแลและรับผิดชอบภายในหน่วยงานกำหนดขั้นตอนที่หน่วยงานควรดำเนินการ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดภัยคุกคามทางไซเบอร์ ในลักษณะดังกล่าวขึ้นอีก

หลักการดูแลรักษาหลักฐานทางดิจิทัลที่สำคัญมีดังนี้

1. Assessment	การประเมินเพื่อหาจุดที่ต้องการดำเนินการจัดเก็บหลักฐานของ Incident ที่กำลังรับมือและตอบสนอง เช่น Hard Disk, RAM, External Hard Disk, Mobile Device เป็นต้น
2. Acquisition	ดำเนินการจัดเก็บหลักฐานด้วยการทำสำเนา (Duplication/Bit-for-bit Acquisition) ด้วยเครื่องมือที่เหมาะสม โดยมีข้อควรระวังในเรื่องดังต่อไปนี้ 1. ต้องป้องกันการเปลี่ยนแปลงของหลักฐานด้วยการใช้งาน Hardware Write Blocker 2. ต้องคำนึงถึง Volatility หรือความอ่อนไหวต่อการสูญเสียกระแสไฟฟ้าของ หลักฐาน เช่น ข้อมูลที่เสี่ยงต่อการสูญหายหากไม่มีกระแสไฟคอยเลี้ยง เช่น RAM ต้องได้รับการเก็บรักษาเป็นอันดับแรก เป็นต้น 3. ต้องบันทึกรายละเอียดการดำเนินงานทุกขั้นตอนที่ลงมือปฏิบัติอย่างละเอียด 4. ต้องทำการบันทึกหลักฐาน (Chain of Custody)
3. Authentication	ทำการตรวจสอบความถูกต้องของหลักำฐานที่ Duplicate และเปรียบเทียบกับต้นฉบับด้วยวิธี Cryptographic Hash เช่น MD5, SH1,SHA256
4. Analysis & Report	วิเคราะห์หาข้อมูลจากชุดหลักฐานที่ดำเนินการจัดเก็บเพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริง หรือเพื่อค้นหาสาเหตุของการเกิด Incident
5. Archive	จัดเก็บหลักฐานไว้ในที่เหมาะสม ปลอดภัย และบันทึก Chain of Custody Form ทุกครั้งที่มีการเคลื่อนย้ายหลักฐาน พร้อมทั้งระบุเหตุผลของการเคลื่อนย้าย

Chain of custody หรือ “ห่วงโซ่การคุ้มครองพยานหลักฐาน” คือ เอกสารแสดงลำดับการเกิดเหตุการณ์ หรือ เอกสารแสดงทุกขั้นตอน ตั้งแต่การยึดเครื่องคอมพิวเตอร์ การดูแลรักษา การควบคุม การวิเคราะห์ และการจัดเก็บหลักฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากหลักบานที่พบสามารถนำไปใช้ในการยืนยันได้ในชั้นศาล หลักฐานเหล่านี้จึง จะต้องได้รับการจัดการอย่างระมัดระวัง และรอบคอบเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกล่าวหาว่าเป็นหลักฐานที่ปลอม หรือทำขึ้นมา

10.5. การจัดทำรายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist)

หน่วยงานจะต้องจัดทำรายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist) ซึ่งจะช่วยให้แนวทางแก่หน่วยงานเกี่ยวกับขั้นตอนสำคัญที่ควรดำเนินการ โดยหน่วยงานสามารถใช้ข้อมูลเพื่อประกอบการพิจารณาความเหมาะสมในการจัดทำรายการตรวจสอบของตนเองได้ (รายละเอียดปรากฏตามภาคผนวก 5)

เอกสารอ้างอิง

1. GUIDE TO CONDUCTING CYBERSECURITY RISK ASSESSMENT FOR CRITICAL INFORMATION INFRASTRUCTURE, Cyber Security Agency of Singapore, FEBRUARY 2021
   Link: https://www.csa.gov.sg/docs/default-source/csa/documents/legislation_supplementary_references/guide-to-conducting-cybersecurity-risk-assessment-for-cii.pdf
2. NIST SP 800-30 Rev. 1 Guide for Conducting Risk Assessments, NIST, September 2012
   Link:https://csrc.nist.gov/publications/detail/sp/800-30/rev-1/final
3. ISO 31000:2018(en) Risk management Guidelines, ISO, FEBRUARY book
   Link: https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:31000:ed-2:v1:en
4. ISO/IEC 27005:2018 Information technology — Security techniques — Information security risk management, ISO/IEC, July 2018
   Link: https://www.iso.org/standard/75281.html
5. ตัวอย่างแนวทางปฏิบัติการประเมินความเสี่ยงด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ จากสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ

ภาคผนวก 1

แผนผังโครงสร้างขั้นตอนการรับมือภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Cybersecurity Incident Response)

<table>
<tr><td rowspan="3"></td><td colspan="2">ฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศของหน่วยงาน</td><td rowspan="3">หน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน
/ผู้ดูแลระบบ</td><td rowspan="3"></td><td rowspan="3"></td><td rowspan="3"></td></tr>
<tr><td colspan="2">ทีมรับมือฯ (CIRT)</td></tr>
<tr><td>ทีมรับแจ้งเหตุฯ</td><td>ทีมแก้ไขเหตุการณ์</td></tr>
<tr><td>ผู้แจ้งเหตุ</td><td></td><td></td><td></td><td>ผู้เชี่ยวชาญภายนอก</td><td>หน่วยงานทางกฎหมาย</td><td>สกมช.</td></tr>
</table>

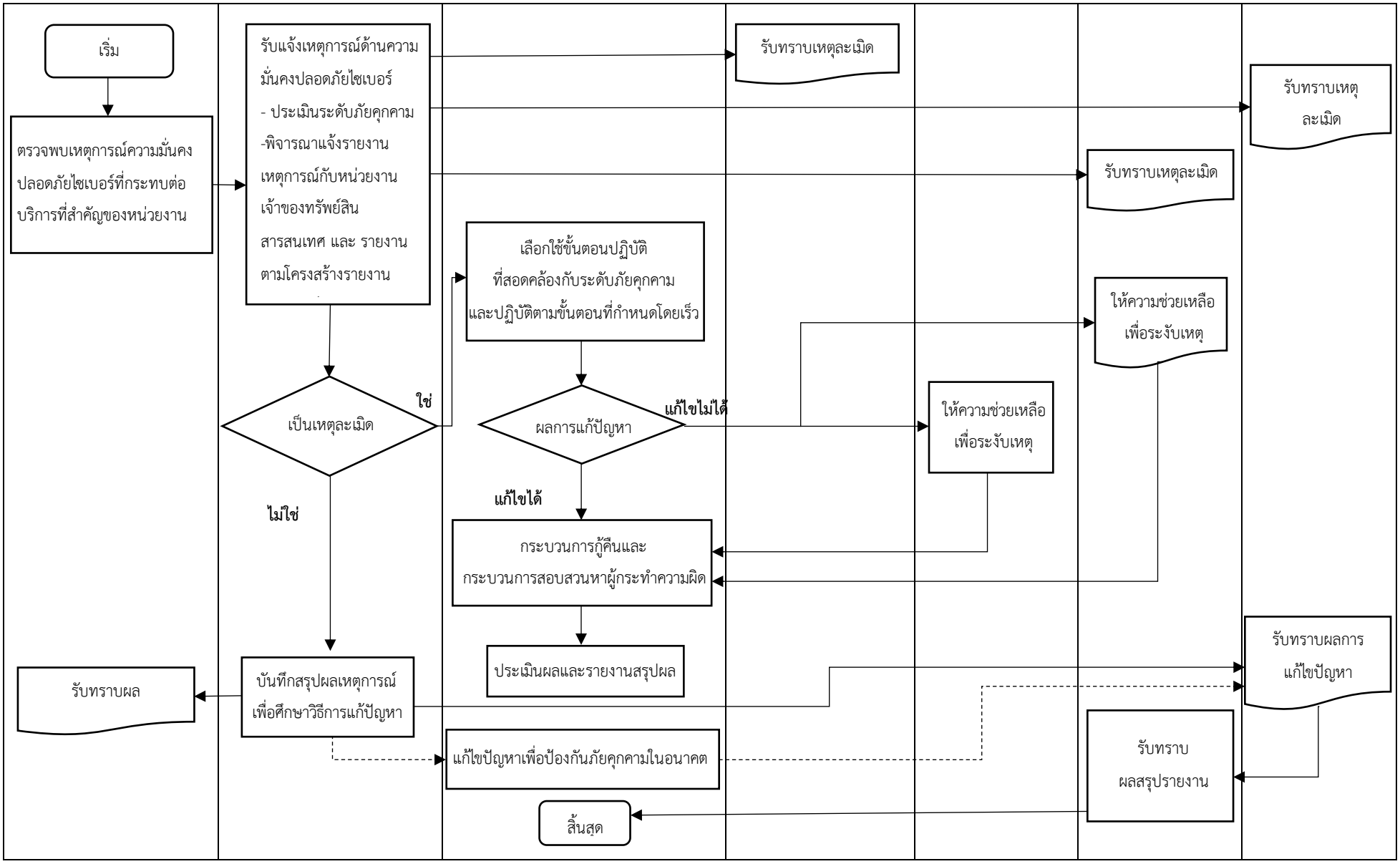
เริ่ม
ตรวจพบเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่กระทบต่อบริการที่สำคัญของหน่วยงาน
รับแจ้งเหตุการณ์ด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์
- ประเมินระดับภัยคุกคาม
-พิจารณาแจ้งรายงานเหตุการณ์กับหน่วยงานเจ้าของทรัพย์สิน
สารสนเทศ และ รายงานตามโครงสร้างรายงาน
รับทราบเหตุละเมิด
รับทราบเหตุละเมิด
รับทราบเหตุละเมิด
เลือกใช้ขั้นตอนปฏิบัติที่สอดคล้องกับระดับภัยคุกคามและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดโดยเร็ว
ให้ความช่วยเหลือเพื่อระงับเหตุ
เป็นเหตุละเมิด
ใช่
ผลการแก้ปัญหา
แก้ไขไม่ได้
ให้ความช่วยเหลือเพื่อระงับเหตุ
ไม่ใช่
แก้ไขได้
กระบวนการกู้คืนและกระบวนการสอบสวนหาผู้กระทำความผิด
รับทราบผลการแก้ไขปัญหา
รับทราบผล
บันทึกสรุปผลเหตุการณ์เพื่อศึกษาวิธีการแก้ปัญหา
ประเมินผลและรายงานสรุปผล
แก้ไขปัญหาเพื่อป้องกันภัยคุกคามในอนาคต
รับทราบผลสรุปรายงาน
สิ้นสุด

ภาคผนวก 2

ตัวอย่าง : บันทึกรายงานสถานการณ์เหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์

วันที่ :	เวลา :	ผู้บันทึกรายงาน : ติดต่อ :
วันและเวลาที่เกิดเหตุการณ์ :		
สถานะเหตุการณ์ปัจจุบัน :		
ประเภทเหตุการณ์ :		
ระดับความรุนแรง :		
รายละเอียดเหตุการณ์ :		
ผลกระทบที่เกิดขึ้น :		
ความเสียหายที่เกิดขึ้น :		
การรายงานเหตุการณ์ :		
หน่วยงานที่ขอความช่วยเหลือ :		
การดำเนินการตอบสนองต่อเหตุการณ์ :		
รายละเอียดเพิ่มเติม :		
ผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์ :		
ข้อมูลติดต่อผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์ :		
วันและเวลาที่มีรายงานความคืบหน้าครั้งถัดไป :		

ภาคผนวก 3

บันทึกข้อมูลกิจกรรมเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์ (Incident Documentation)

วันที่และเวลา	บันทึกกิจกรรมที่เกิดขึ้น (ข้อเท็จจริง, สถานการณ์ที่เกิดขึ้น, การตัดสินใจ, ผลกระทบ)
ตัวอย่าง 12/1/66 – 09.00 น.	*ทีมรับมือฯ ตรวจสอบพบภัยคุกคามลักษณะ Phishing ทำให้เกิด Ransomware เข้าสู่ระบบเครือข่ายภายในหน่วยงาน*

ภาคผนวก 4

เป็นเหตุการณ์สมมุติ

เอกสาร ก1 ข้อมูลที่ต้องแจ้ง

ข้อมูลการประสานงานและผลการตรวจสอบภัยคุกคามเบื้องต้น
1. ข้อมูลการประสานงาน ชื่อหน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามเหตุภัยคุกคาม กรมกิจการผู้สูงอายุ วันที่และเวลาที่แจ้ง 20 ธันวาคม 2566
2. ด้านภารกิจหรือบริการของหน่วยงาน และ ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม กรมกิจการผู้สูงอายุ ที่อยู่ของหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยที่เกิดเหตุภัยคุกคาม อาคารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชั้น 6 เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ
3. ข้อมูลการติดต่อสำหรับการประสานงานเหตุภัยคุกคาม กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน อีเมล ictdop@dop.mail.go.th โทรศัพท์ (ที่ทำงาน / มือถือ) 026424337 ต่อ 306
4. ความต่อเนื่องของเหตุภัยคุกคาม ☑ เหตุภัยคุกคามใหม่ ☐ การรายงานข้อมูลต่อเนื่องจากเหตุภัยคุกคามเดิม
5. ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ ระบบที่ได้รับผลกระทบมีความสำคัญต่อพันธกิจหลักของหน่วยงานหรือไม่ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์[1] ในระดับใด (มาตรา 60) ☑ ไม่ร้ายแรง ☐ ร้ายแรง ☐ วิกฤต (ก) ☐ วิกฤต (ข) ☐ ยังไม่สามารถระบุได้

[1] พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562 กำหนดความหมายของ “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” ดังนี้ การกระทำหรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหายหรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

6. หมวดหมู่ของภัยคุกคาม (แจ้งได้มากกว่า 1 รายการ)

หมวดหมู่*	คำอธิบาย
หมวดหมู่ที่ 2	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
หมวดหมู่ที่ 3	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงาน (Non-Compliance Activity)
หมวดหมู่ที่ 4	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
หมวดหมู่ที่ 5	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ 6	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
หมวดหมู่ที่ 7	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
☑ หมวดหมู่ที่ 8	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)

* อ้างอิงหมวดหมู่ตามภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. 2564 (ทั้งนี้ ภัยคุกคามทางไซเบอร์หมวดหมู่ที่ 0 หมวดหมู่ที่ 1 และหมวดหมู่ที่ 9 ไม่เข้าข่ายเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ต้องรายงาน)

เอกสาร ก2 แบบรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์

ส่วนที่ 1

หมวด ก. ข้อมูลการประสานงานและผลการตรวจสอบภัยคุกคามเบื้องต้น

หมายเลขอ้างอิง (สำหรับเจ้าหน้าที่ สกมช.): โปรดระบุ

หน่วยงานที่รับผิดชอบติดตามเหตุภัยคุกคาม (ถ้ามี): โปรดระบุ

วันที่: เลือกวันที่ **เวลา:** โปรดระบุ

ก1. ด้านภารกิจหรือบริการของหน่วยงาน และ ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

ชื่อหน่วยงานที่เกิดเหตุภัยคุกคาม: กรมกิจการผู้สูงอายุ

ที่อยู่ของหน่วยงานหรือหน่วยงานย่อยที่เกิดเหตุภัยคุกคาม: อาคารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชั้น 6 เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ

ก2. ข้อมูลการติดต่อสำหรับการประสานงานเหตุภัยคุกคาม

กลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ กองยุทธศาสตร์และแผนงาน

อีเมล: ictdop@dop.mail.go.th

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน / มือถือ) : 026424337 ต่อ 306

ก3. ความต่อเนื่องของเหตุภัยคุกคาม

☑ เหตุภัยคุกคามใหม่ ☐ การรายงานข้อมูลต่อเนื่องจากเหตุภัยคุกคามเดิม

ก4. ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์

ระบบที่ได้รับผลกระทบมีความสำคัญต่อพันธกิจหลักของหน่วยงาน

☐ ใช่ ☑ ไม่ใช่

เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเกิดจากภัยคุกคามทางไซเบอร์[2] ในระดับใด (มาตรา 60)

☐ ไม่ร้ายแรง ☐ ร้ายแรง ☐ วิกฤต (ก) ☐ วิกฤต (ข)

☑ ยังไม่สามารถระบุได้

หมวด ข. ข้อมูลการตรวจพบภัยคุกคามไซเบอร์

ข1. วัน เวลา ที่เกิดเหตุภัยคุกคาม

วันที่ : 20 ธันวาคม 2566 เวลา : 10.00 น.

วัน เวลา ที่หน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศทราบเหตุภัยคุกคาม

วันที่ : 20 ธันวาคม 2566 เวลา : 10.00 น.

ข2. วัน เวลา ที่แจ้งเหตุภัยคุกคามให้หน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลทราบ

☐ ยังไม่ได้แจ้ง ☑ แจ้งแล้ว 21 ธันวาคม 2566

ข3. หมวดหมู่ของภัยคุกคาม (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

หมวดหมู่*	คำอธิบาย
☐ หมวดหมู่ที่ 2	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)
☐ หมวดหมู่ที่ 3	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยของหน่วยงาน (Non-Compliance Activity)
☐ หมวดหมู่ที่ 4	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)
☐ หมวดหมู่ที่ 5	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)

[2] พระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 กำหนดความหมายของ “ภัยคุกคามทางไซเบอร์” ดังนี้ การกระทำ หรือการดำเนินการใด ๆ โดยมิชอบ โดยใช้คอมพิวเตอร์หรือระบบคอมพิวเตอร์หรือโปรแกรมไม่พึงประสงค์โดยมุ่งหมายให้เกิดการประทุษร้ายต่อระบบคอมพิวเตอร์ ข้อมูลคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง และเป็นภยันตรายที่ใกล้จะถึงที่จะก่อให้เกิดความเสียหาย หรือส่งผลกระทบต่อการทำงานของคอมพิวเตอร์ ระบบคอมพิวเตอร์ หรือข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

☐ หมวดหมู่ที่ 6	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)
☐ หมวดหมู่ที่ 7	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)
☑ หมวดหมู่ที่ 8	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)
☐ อื่น ๆ	โปรดระบุ

* อ้างอิงหมวดหมู่ตามภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ. 2564 (ทั้งนี้ ภัยคุกคามหมวดหมู่ที่ 0 1 และ 9 ไม่เข้าข่ายเป็นภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่ต้องรายงาน)

ข4. ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับระบบคอมพิวเตอร์ คอมพิวเตอร์ บริการ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ:

สถานที่ตั้งของเครื่อง ข้อมูล หรือสินทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบ (เช่น จังหวัด ตำบล ตึก ห้อง):
อาคารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ชั้น 6 เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงคลองมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ

ชื่อผู้ให้บริการเครือข่ายที่ให้บริการแก่ระบบ บริการ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ :
ระบบการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี

บริการของระบบ ข้อมูล หรือสินทรัพย์ที่ได้รับผลกระทบ (เช่น บริการการโอนเงิน):
ระบบการสงเคราะห์ในการจัดการงานศพผู้สูงอายุตามประเพณี
ระบบการสงเคราะห์ผู้สูงอายุในภาวะยากลำบาก
ระบบศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ
ระบบการปรับสถาพแวดล้อมและสิ่งอำนวยความสะดวก

ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ที่ได้รับผลกระทบ (โปรดระบุรายละเอียด เช่น ผู้ผลิตหรือยี่ห้อ รุ่นของเครื่องคอมพิวเตอร์): ไม่ได้รับผลกระทบ

มีผลกระทบต่อการสื่อสาร (ทางโทรศัพท์ หรือ การใช้งานเครือข่าย): โปรดระบุ

รายละเอียดอื่น ๆ: ไม่ได้รับผลกระทบ

หมวด ค: ข้อมูลการรับมือภัยคุกคาม

ค1. สถานการณ์หรือการแก้ไขเหตุภัยคุกคาม (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

☑ เพิ่งพบเหตุการณ์ ☑ อยู่ในขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ

☑ อยู่ในขั้นตอนการสอบสวน ☑ กำลังลุกลาม

☐ อยู่ในขั้นตอนการระงับภัย ☐ สามารถระงับภัยได้แล้ว

☐ รายงานปิดเหตุการณ์ภัยคุกคามแล้ว ☐ อื่น ๆ: โปรดระบุ

ค2. สิ่งที่ได้ดำเนินการหรือได้แก้ไขไปแล้ว

☐ ยังไม่ได้ดำเนินการแก้ไขใด ๆ ☑ ยกเลิกการเชื่อมต่อระบบออกจากเครือข่ายแล้ว

☑ ตรวจสอบข้อมูลจราจร (Log) แล้ว ☑ ตรวจสอบโปรแกรม (แฟ้ม binaries/.exe) แล้ว

☑ กู้คืนกลับมาด้วยระบบหรือข้อมูลสำรองที่ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว

☐ รายละเอียดการแก้ไขภัยคุกคามที่เกิดขึ้นเพิ่มเติม: โปรดระบุ

ค3. รายละเอียดการรับมือภัยคุกคามอื่น ๆ (ถ้ามี)

1) ปิดช่องโหว่ของระบบที่ไม่ได้ใช้หรือไม่จำเป็น

2) ทำแผนการจัดการสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลระบบให้บริการของกรมกิจการผู้สูงอายุ ที่ถูกคุกคาม

3) ให้มีการทบทวนสิทธิ์และเปลี่ยนรหัสทุกครั้งที่มีการส่งมอบหรือเปลี่ยนผู้ดูแลระบบ

4) เพิ่มระบบรักษาความปลอดภัย ด้านการป้องกันภัยไซเบอร์

ส่วนที่ 2

หมวด ง : รายละเอียดภัยคุกคาม

ง1. ข้อมูลการตรวจจับและการวิเคราะห์

ง1.1 <u>วัน เวลา ที่ผู้โจมตีได้เริ่มต้นเข้าถึงระบบ</u> (System Access)

วันที่: เลือกวันที่ **เวลา:** โปรดระบุ **ไม่ทราบ:** ☐

ง1.2 ข้อมูลการพบเห็นเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์

รายละเอียดแหล่งที่มา หรือต้นเหตุของเหตุภัยคุกคาม (เท่าที่ทราบ เช่น คน, ความผิดพลาดของระบบ, ภัยธรรมชาติ, การจู่โจม, ความผิดพลาดจากคนนอกองค์กร):

อยู่ระหว่างตรวจสอบ

บุคคล วิธี หรือเครื่องมือที่ตรวจพบภัยคุกคาม (เช่น ผู้ใช้, ผู้ดูแลระบบ, โปรแกรม Anti-virus, IDS, การวิเคราะห์ข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์, ไม่ทราบ):

อยู่ระหว่างตรวจสอบ

รายละเอียดของปัญหาลักษณะคล้ายกันที่หน่วยงานเคยพบมาก่อน (ถ้ามี โปรดระบุรายละเอียด):

อยู่ระหว่างตรวจสอบ

ง1.3 รายละเอียดผลกระทบจากเหตุภัยคุกคาม (ระบุผลกระทบที่มีเกิดขึ้นต่อ ระบบ คน หรือข้อมูล)

จำนวนระบบ บริการ หรือสินทรัพย์ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศที่ได้รับผลกระทบ (โดยประมาณ): โปรดระบุ

ทรัพย์สินที่สำคัญอื่น ๆ ที่อาจได้รับผลกระทบ: โปรดระบุ

จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (โดยประมาณ): โปรดระบุ

มูลค่าความเสียหาย (โดยประมาณ): โปรดระบุ

ในกรณีที่ข้อมูลที่ระบุตัวบุคคลได้รั่วไหล (หรือถูกขโมย):

จำนวนบุคคลที่เป็นเจ้าของข้อมูล : โปรดระบุ

ชนิดของข้อมูล (เลือกทุกข้อที่ใช่):

☐ ข้อมูลไบโอเมตริกซ์ ☐ ข้อมูลการติดต่อ

☐ ข้อมูลการเงิน ☐ ข้อมูลบุคลากรของรัฐ

☐ หมายเลขบัตรประชาชน ☐ ข้อมูลการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ

☐ ข้อมูลทางการแพทย์

☑ อื่น ๆ : โปรดระบุ

จำนวนข้อมูล (Record) ที่ได้รับผลกระทบ: โปรดระบุ

ผลกระทบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น: โปรดระบุ

ง1.4 <u>รายละเอียดของระบบ หรือข้อมูลที่ได้รับผลกระทบ (Information of Affected System)</u>

หมายเลข CVE: โปรดระบุ

ช่องโหว่ที่ถูกใช้จู่โจม: โปรดระบุ

การใช้ระบบหรือเครื่องที่ได้รับผลกระทบเป็นฐานเพื่อจู่โจมขยายผลไปยังระบบหรือเครื่องอื่น:

โปรดระบุ

อาการหรือสิ่งผิดปกติ (เลือกได้มากกว่า 1 รายการ)

☐ ระบบล่ม ☐ รายการข้อมูลจราจรทางคอมพิวเตอร์ที่ผิดปกติ

☐ บัญชีผู้ใช้ถูกสร้างขึ้นมาใหม่โดยไม่ทราบสาเหตุ หรือ บัญชีผู้ใช้มีความผิดปกติ

☐ การจูโจมด้วยวิศวกรรมสังคม (Social Engineering) ทั้งที่สำเร็จและไม่สำเร็จ

☐ ประสิทธิภาพของระบบด้อยลง (ทั้งที่รู้ว่าเป็นเพราะเหตุภัยคุกคามและที่ไม่รู้สาเหตุ)

☐ การเปลี่ยนแปลงใน DNS หรือ กฎของ Router หรือกฎไฟร์วอลล์ โดยไม่ทราบสาเหตุ

☐ การยกระดับสิทธิ์การเข้าถึงระบบโดยไม่ทราบสาเหตุ

☐ การตรวจพบการทำงานของโปรแกรมหรืออุปกรณ์ Sniffer เพื่อจับการรับส่งข้อมูลภายในเครือข่าย

☐ การเข้าใช้งานครั้งสุดท้ายของผู้ใช้ที่ไม่สอดคล้องกับการใช้งานครั้งสุดท้ายที่เกิดขึ้นจริง

☐ การแจ้งเตือนจากเครื่องมือตรวจจับการบุกรุก

☐ การเข้ามาลาดตระเวน (Probing) หรือการเรียกดู (Browsing) ที่น่าสงสัย

☐ รูปแบบการใช้งานที่ผิดปกติ ☐ การเปลี่ยนแปลงขนาดไฟล์ไปจากเดิมแบบผิดปกติ

☐ ความพยายามที่จะเขียนไฟล์ของระบบ ☐ การเปลี่ยนแปลงวันที่ของไฟล์ไปจากเดิมแบบผิดปกติ

☐ การแก้ไขหรือลบข้อมูลที่ผิดปกติ ☐ การจูโจมให้เกิดการปฏิเสธการให้บริการ (DOS, DDOS)

☐ ไฟล์ใหม่ถูกสร้างขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุ ☐ การใช้งานหรือมีกิจกรรมที่เกิดในเวลาที่ผิดปกติ

☐ การแก้ไขหน้าเว็บ ☐ การสร้างแฟ้มข้อมูล setuid หรือ setgid ใหม่ที่ผิดปกติเกิดขึ้น

☐ การเปลี่ยนแปลงในไดเรกทอรีและแฟ้มข้อมูลของระบบปฏิบัติการที่ผิดปกติ

☐ การตรวจพบโปรแกรมเจาะระบบ (Crack utility)

☑ สิ่งที่ผิดปกติไปจากเดิมอื่น ๆ: โปรดระบุ

ง1.5 รายละเอียดของเหตุภัยคุกคามตามลำดับเวลา ตั้งแต่การจู่โจมครั้งแรก จนถึงปัจจุบัน (เช่น ลำดับของการจู่โจม, Attack vector, เทคนิคหรือเครื่องมือที่ผู้จู่โจมใช้ ฯลฯ)

อยู่ระหว่างตรวจสอบ

ง1.6 รายละเอียดอื่น ๆ ที่พบเกี่ยวข้องกับเหตุภัยคุกคาม: อยู่ระหว่างตรวจสอบ

ง2. ข้อมูลการระงับ ปราบปราม และฟื้นฟู : อยู่ระหว่างตรวจสอบ

ง2.1 รายละเอียดการดำเนินการเพื่อแก้ไขเหตุภัยคุกคาม: อยู่ระหว่างตรวจสอบ

ง2.2 การคาดการณ์ความสามารถฟื้นฟู

1) ปิดช่องโหว่ของระบบที่ไม่ได้ใช้หรือไม่จำเป็น

2) ทำแผนการจัดการสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูลระบบให้บริการของกรมกิจการผู้สูงอายุ

3) ให้มีการทบทวนสิทธิ์และเปลี่ยนรหัสทุกครั้งที่มีการส่งมอบหรือเปลี่ยนผู้ดูแลระบบ 4) ผู้ให้บริการ Cloud (บริษัท) ควรมีการตรวจสอบการเข้าออกที่ผิดปกติและรายงานให้ทราบทุกครั้ง 5) ให้มีผู้เชี่ยวชาญจากภายนอกหน่วยงานมาช่วยตรวจสอบ กำกับ ดูแลให้คำปรึกษา 6) ทำการออกแบบโครงสร้าง Data base ให้มีการเข้ารหัสข้อมูลเพื่อปกป้องข้อมูลรั่วไหล 7) เพิ่มระบบรักษาความปลอดภัย ด้านการป้องกันภัยไซเบอร์ 8) แยกพื้นที่การจัดเก็บข้อมูลระหว่างแอปพลิเคชัน และ Data base 9) ฝึกอบรมเจ้าหน้าที่บุคลากรให้ตระหนักรู้ด้านความปลอดภัยของข้อมูล
ง3. ข้อมูลกิจกรรมภายหลังการแก้ปัญหา (ถ้ามี) โปรดระบุ
ง3.1 วัน เวลา ที่เหตุภัยคุกคามสิ้นสุด วันที่: อยู่ระหว่างตรวจสอบ **เวลา:** อยู่ระหว่างตรวจสอบ
ง3.2 การดำเนินการเพื่อป้องกันเหตุภัยคุกคามที่คล้ายคลึงกัน: โปรดระบุ
ง3.3 บทเรียนที่ได้จากเหตุภัยคุกคาม: โปรดระบุ

เอกสาร ก3 แบบรายงานสรุปภัยคุกคามทางไซเบอร์ในหนึ่งรอบปี

ข้อ 1 สถิติรายปีจำแนกตามหมวดหมู่ของภัยคุกคามทางไซเบอร์[3]

หมวดหมู่	คำอธิบาย	จำนวน
0	เหตุการณ์จำลองและการฝึกจู่โจมของหน่วยงาน (Training and Exercises)	
1	การพยายามเข้าถึงระบบที่ไม่สำเร็จ (Unsuccessful Activity Attempt)	
2	การพยายามบุกรุกเพื่อสำรวจข้อมูลองค์กรเพื่อโจมตี (Reconnaissance)	
3	การดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยที่หน่วยงานกำหนด (Non-Compliance Activity)	
4	การบุกรุกโดยการใช้มัลแวร์ (Malicious Logic)	
5	การบุกรุกในระดับผู้ใช้งาน (User Level Intrusion)	
6	การบุกรุกในระดับผู้ควบคุมระบบ (Root Level Intrusion)	
7	การบุกรุกที่ทำให้ไม่สามารถเข้าไปใช้บริการได้ (Denial of Service)	
8	เหตุการณ์ที่อยู่ระหว่างการวิเคราะห์สอบสวน (Investigating)	
9	เหตุการณ์ผิดปกติที่ได้รับการวิเคราะห์แล้วว่าไม่ใช่เหตุการณ์ที่เป็นภัยคุกคาม (Explained Anomaly)	

[3] หมวดหมู่ตามข้อ 1 ของภาคผนวกท้ายประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์ แต่ละระดับ พ.ศ.2564

ข้อ 2 สถิติรายปีจำแนกตามทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบ

ทรัพย์สินที่ได้รับผลกระทบ	จำนวน
เครื่องแม่ข่าย / แอคทีฟ ไดเรกทอรี (Active Directory)	
เครื่องเวิร์กสเตชัน (Workstation)	
สวิตซ์ (Switch) /เราเตอร์ (Router)	
เว็บไซต์ (Website)	
อื่น ๆ	

ข้อ 3 สถิติรายปีจำแนกตามระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์[4]

ระดับภัยคุกคาม	จำนวน
ไม่ร้ายแรง	
ร้ายแรง	
วิกฤต (ก)	
วิกฤต (ข)	

[4] ระดับภัยคุกคามทางไซเบอร์ตามมาตรา 60 แห่งพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.2562

ภาคผนวก 5

ตัวอย่าง : รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์ (Incident Handling Checklist)

	รายการตรวจสอบการจัดการเหตุการณ์	Complete
	ขั้นการตรวจจับและวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)	
1	ตรวจสอบว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้นหรือไม่	
1.1	วิเคราะห์ตรวจจับสัญญาณเหตุการณ์ความปลอดภัยทางไซเบอร์	
1.2	ค้นหาข้อมูลเพิ่มเติมที่มีความสัมพันธ์กัน	
1.3	ดำเนินการสืบค้นข้อมูล (เช่น search engines, ฐานข้อมูลอื่น ๆ เป็นต้น)	
1.4	ทันทีที่ผู้จัดการรับมือฯ เหตุการณ์เชื่อว่ามีเหตุการณ์เกิดขึ้น ให้เริ่มบันทึกการสอบสวนและรวบรวมหลักฐาน	
2	จัดลำดับความสำคัญในการจัดการเหตุการณ์ตามระดับความรุนแรงของภัยคุกคามที่เกิดขึ้น	
3	รายงานเหตุการณ์ดังกล่าวต่อผู้บริหารและหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง	
	ขั้นการระงับภัยคุกคาม ปราบปราม และฟื้นฟูระบบงานที่ได้รับผลกระทบ (containment, eradication, and recovery)	
4	บันทึกเหตุการณ์, จัดเก็บและดูแลรักษาหลักฐานเกี่ยวกับเหตุการณ์ทั้งหมดก่อนเริ่มกระบวนการกู้คืนซึ่งรวมถึงการได้มาของบันทึกการยึดหลักฐานคอมพิวเตอร์ที่ได้มาหรืออุปกรณ์อื่น ๆ เพื่อสนับสนุนการสอบสวน	
5	จำกัดขอบเขต (Containment) ผลกระทบของเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์	
6	ดำเนินการสอบสวน (Investigate) สาเหตุและผลกระทบของเหตุการณ์	
7	ทำการกำจัดสาเหตุ (Eradicate the incident)	
7.1	ระบุช่องโหว่ของระบบที่โดนโจมตีและบรรเทาผลกระทบที่เกิดขึ้น	
7.2	กำจัด หรือลบมัลแวร์ และสาเหตุภัยคุกคามอื่นๆ	
7.3	หากมีการตรวจพบว่ามีระบบใหม่ได้รับผลกระทบ (เช่น การติดมัลแวร์ใหม่) ให้ทำซ้ำขั้นตอนการตรวจจับและการวิเคราะห์ภัยคุกคามทางไซเบอร์ (detection and analysis)	
8	เรียกใช้งานกระบวนการกู้คืน (Recovery Process)	

8.1	ระบบที่ได้รับผลกระทบจากภัยคุกคามกลับสู่สถานะพร้อมใช้งาน	
8.2	ยืนยันว่าระบบที่ได้รับผลกระทบกลับมาทำงานได้ตามปกติ	
8.3	หากจำเป็น ให้ดำเนินการติดตามสถานการณ์ต่อไป เพื่อค้นหาเหตุการณ์ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ที่อาจเกี่ยวข้องในอนาคต	
การดำเนินการภายหลังการแก้ปัญหาภัยคุกคามทางไซเบอร์ (Post-Incident Activity)		
9	จัดทำรายงานการติดตามผล	
10	จัดการประชุมทบทวนบทเรียนที่เกิดจากเหตุการณ์ดังกล่าว	

แหล่งที่มา

- ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง ประมวลแนวทางปฏิบัติและกรอบมาตรฐานด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สำหรับหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ พ.ศ.2564
- ประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ เรื่อง ลักษณะภัยคุกคามทางไซเบอร์ มาตรการป้องกัน รับมือ ประเมิน ปราบปราม และระงับภัยคุกคามทางไซเบอร์แต่ละระดับ พ.ศ.2564
- ประกาศคณะกรรมการกำกับดูแลด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการรายงานภัยคุกคามทางไซเบอร์ พ.ศ.2566
- NIST SP 800-61r2 Computer Security Incident Handling Guide
- ACSC Cyber Incident Response Plan Guidance